

افغانستان در آینه تصویر

نویسنده: نصرالدین سلجوقی، ناشر: انتشارات احراری، سال نشر: ۱۳۹۴، هرات، شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه.

کتاب افغانستان در آینه تصویر، پیشینه عکاسی افغانستان در طول ۱۷۵ ساله گذشته را مورد تحلیل و ارزیابی قرار داده است. از ویژگیهای این اثر انتشار صدها تصویر منحصر به فرد از شاهان و حاکمان گذشته و مناظر و مناطق مختلف افغانستان است که کتاب را دیدنی تر کرده است. در فصل نخست کتاب نویسنده ضمن نگاهی به سرگذشت هنر عکاسی در افغانستان، مکانهای تاریخی افغانستان را با انتشار تصاویری از این مناطق معرفی کرده است. فصل دوم کتاب به معرفی عکاسان مشهور خارجی مانند «جان بورک»، «سایمون نور فلک»، «اوسکار نیدرمایر»، «ماکس کلمبرگ»، «گلن فوستر»، «لوکاس بیرک»، «رضا دقتی» و تعدادی دیگر از عکاسان خارجی که به افغانستان سفر داشتند و تصاویری از این کشور را منتشر کرده‌اند، اختصاص دارد.

فصل سوم کتاب به عکاسان خبری افغانستان که در حال حاضر در این کشور فعالیت دارند اختصاص دارد و نویسنده ضمن معرفی این هنرمندان برخی از آثار آنان را نیز در این کتاب منتشر کرده است. در فصل چهارم، ضمن معرفی آرشیو و موزه ملی افغانستان، به معرفی نمایشگاههای عکس با موضوع افغانستان در کشورهای خارجی پرداخته شده است.

عکاسان پیشکسوت افغانستان که با دوربینهای پایه‌ای فوری عکس می‌گرفتند، در فصل پنجم کتاب معرفی شدند و برخی از آثار این هنرمندان نیز در این کتاب منتشر شده است. فصل ششم و هفتم کتاب به عکاسان و فیلمبرداران خبری شهر هرات اختصاص دارد و در فصل هشتم کتاب تصاویر آلبوم «جان بورک» عکاس خارجی منتشر شده است که این تصاویر که برخی از عکسهای آن در سال ۱۸۰۰ در افغانستان گرفته شده است بسیار تاریخی و دیدنی است.

آخرین

مجموعه شعر، شاعر: امیر مروج، طرح جلد: هادی مروج، ویراستار: غلامرضا ابراهیمی، ناشر: واژه، تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه، سال نشر: ۱۳۹۴، کابل.

آخرین، اولین مجموعه شعر امیر مروج با طرح جلد و صفحه‌آرایی آن در ماههای اخیر چاپ و نشر شده است. قطع کتاب رقعی است و شامل هفتاد صفحه است. قالب شعرها سپید و درونمایه بیشتر شعرها عاشقانه و اجتماعی است. تصویرها در شعر مروج فراوان، زیبا و جاندار است. انگار شعر او سراسر تصویر و نشانه است. رضا محمدی در مقدمه کتاب نوشته است: شعر او را می‌توان چشم‌اندازهایی بریده بریده و گذرا از وضعیت نسل امروز یافت.

عیاری از خراسان

نویسنده: خلیل الله خلیلی، ناشر: نشر زریاب، سال نشر: ۱۳۹۴، کابل، قیمت: ۱۲۰ افغانی، شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه.

کتاب «عیاری از خراسان» اثری است از زنده یاد خلیل الله خلیلی شاعر افغانستانی که در زمان حبیب الله کلکانی، به عنوان مستوفی بلخ خدمت می کرده و از افراد دیوانی وی بوده است. این کتاب پیرامون سرگذشت حبیب الله کلکانی است که خلیلی در جهت حمایت از او این کتاب را نگاشته است. محمد واصف باختری، در مقدمه این کتاب در مورد حبیب الله کلکانی چنین نوشته است: من همواره از خود و از دیگران پرسیده ام که آن گناه نابخشودنی حبیب الله کلکانی چه خواهد بود که باید این همه ملامت شود و شماتت بکشد و دیگران و دیگرانی که صد چند او در پیشگاه تاریخ گناه کاراند؛ از طعن و لعن برکنار بمانند و اگر آن یک نسبت معروف را می پذیریم مگر باز هم میان اوایل زندگی او و اوایل زندگی کسانی چون یعقوب لیس الپتنگین، تیمور گورگان، نادر افشار و ده ها شاه و امیر دیگر همسانی های فراوانی نمی توانیم یافت

از آسمایی تا دماوند

نویسنده: منوچهر فرادیس، ناشر: نشر زریاب، سال نشر: ۱۳۹۴، کابل، شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه، قیمت ۸۰ افغانی

کتاب از آسمایی تا دماوند، سفرنامه منوچهر فرادیس، نویسنده و ناشر افغانستانی به ایران است که در کابل منتشر شده است. فرادیس در سال ۱۳۹۲ خورشیدی به دعوت رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به همراه برخی دیگر از فرهنگیان افغانستانی سفری به ایران داشت که در این کتاب شرح آن سفر به تفصیل بیان شده است. دیدار از اصفهان، قم، تهران و نقاط زیارتی و دیدنی این ۳ شهر و دیدار با برخی از شاعران و فرهنگیان ایرانی، در این سفرنامه به تفصیل بیان شده است. دیدن خیابان انقلاب و کتابفروشیهایی که فرادیس برای اولین مرتبه آنها را دیده است، یکی از رؤیاهای این ناشر افغانستانی بوده است که در این سفرنامه بارها به آن اشاره کرده است: «خیابان رؤیاهایم؛ خیابان انقلاب. خیابانی که با تمام وجود آن را دوست دارم. تمام وجودم آمده دیدار از این خیابان دوست‌داشتنی و عزیز است. خیابانی که اکثریت مطلق ناشران زبان من، زبان پارسی دری را در خود جای داده و ده سالی می‌شود که هر کتابی را که می‌خرم نشانی آن چنین است: خیابان انقلاب مقابل دانشگاه تهران... خیابان انقلاب بین فروردین و فخر رازی.»

فرادیس که برای اولین بار در تاریخ دانشگاه تهران در خیابان انقلاب را دیده بود، حس و حال خود را از دیدن آن اینگونه بیان کرده است: «مقابل دروازه تاریخی دانشگاه تهران انوبوس توقف می‌کند و نیم ساعت وقت داریم تا در خیابان انقلاب خرید کنیم و دوباره برگردیم. مقابل دروازه دانشگاه تهران چند عکس می‌گیرم. می‌خواهم چند قطعه عکس از خودم با این دروازه تاریخی داشته باشم. دروازه دانشگاهی که همیشه دوست داشتم دوره لیسانس را در آن تمام کنم که نشد و می‌دانم نمی‌شود که فوق لیسانس را در آن بخوانم.»

فرهنگ شخصیت‌های معاصر افغانستان

مؤلفان: بصیر احمد حسین زاده، سید حمید راهدار،

حسینعلی علیزاده، محمد حلیم یارقین، سید علی موجانی

و سولماز صدقی، ناشر: عظام، سال نشر: ۱۳۹۴، تهران،

قیمت: ۹۵۰۰۰ هزار ریال، تعداد صفحات: ۵۳۶، قطع:

رحلی، شمارگان: ۵۰۰ نسخه.

کتاب «فرهنگ شخصیت‌های معاصر افغانستان» که بیش از ۱۵۰۰ نفر از شخصیت‌های فرهنگی، ادبی، هنری و سیاسی در آن معرفی شده است به تازگی در تهران منتشر شد. نویسندگان افغانستانی و سید حمید راهدار، سید علی موجانی و سولماز صدقی از نویسندگان ایرانی این دانشنامه هستند. این کتاب که زیر نظر سید محمدصادق خرازی منتشر شده است بیش از ۱۵۰۰ نفر از شاعران، نویسندگان، هنرمندان، روزنامه نگاران و سیاستمداران معاصر افغانستان را به تفصیل معرفی کرده است.

این اثر که حاصل ۵ سال جمع‌آوری اطلاعات یک کارگروه پژوهشی از نویسندگان ایران و افغانستان است می‌توان اثری قابل توجه به حساب آورد. هرچند که کتاب از کاستیها و لغزشها نیز به دور نمانده است و بسیاری از افراد در این اثر معرفی نشده‌اند و برخی نیز ناقص معرفی شده‌اند. از برخی مدخل‌های این اثر چنین برمی‌آید که گویا نویسندگان افغانستانی در قسمت ویرایش و نمونه‌خوانی با ویراستاران این کتاب همکاری نداشته‌اند و اگر این همکاری وجود می‌داشت بسیاری از ناقص و اشتباهات این اثر بر طرف می‌شد.

در معرفی برخی از شخصیت‌ها اشتباهات محتوایی وجود دارد و در برخی از مدخل‌ها هم نسبت به برخی از چهره‌های مطرح فرهنگی، ادبی و سیاسی توجه لازم صورت نگرفته است و خیلی کوتاه به زندگی و آثار آنان اشاره شده است و در کنار آن برخی چهره‌هایی که

چندان مطرح نیستند به تفصیل اطلاعات آمده است.

برخی از چهره‌های مطرح معاصر افغانستان نیز از قلم افتاده‌اند و هیچ اسمی از آنها در این کتاب دیده نمی‌شود. یکی دیگر از مواردی که می‌توان به آن اشاره کرد تکرار برخی اسامی است که به عنوان مثال «احمد بهزاد» نماینده فعلی مردم هرات در یک مورد با همین نام احمد بهزاد و در مدخل دیگری با نام «احمد شاه بهزاد» معرفی شده است.

البته در کنار معایب و لغزش‌های که در این اثر به چشم می‌خورد، ویژگی‌هایی مثبت آن را نیز باید در نظر داشت. از مهمترین ویژگی‌های این اثر معرفی هنرمندان افغانستانی در رشته‌های مختلف موسیقی، نقاشی، مجسمه‌سازی و همچنین معرفی هنرمندان سینما و تئاتر افغانستان است که بسیاری از آنها تا کنون در هیچ دانشنامه‌ای معرفی نشده‌اند.

معرفی اهالی سیاست و چهره‌های نظامی و حکومتی افغانستان نیز در این اثر قابل توجه است و بسیاری از چهره‌ها و دولتمردان معاصر این کشور در این کتاب به آنها پرداخته شده است. معرفی هنرمندان موسیقی افغانستان نیز در این اثر جایگاه ویژه‌ای دارد و اکثر چهره‌های موسیقی افغانستان به خصوص هنرمندان پیشکسوت در رشته‌های آواز خوانی، نوازندگی و آهنگسازی معرفی شده‌اند.

با تأسف باید گفت که هرچند که اشتراکات مردم ایران و افغانستان فراوان است و هر دو با یک زبان واحد تکلم می‌کنند و می‌نویسند؛ ولی آشنایی مردم ایران در این سالها با هم‌زبانان آنها در افغانستان اندک بوده است و تا هم اکنون نیز بسیاری نمی‌دانند که زبان فارسی در افغانستان زبان اکثریت مردم این کشور است. با توجه به اینکه این اثر در ایران منتشر شده و مخاطب ایرانی را مد نظر داشته است، باید بعد اطلاع‌رسانی آن را با اهمیت دانست چرا که اهالی فرهنگ و ادب ایران با هم‌زبانان خود در افغانستان آشنایی بیشتری پیدا می‌کنند و به نظر می‌رسد که بانیان این اثر نیز بیشتر به دنبال آشنایی و معرفی شخصیت‌های افغانستانی به جامعه ایران را مد نظر داشته‌اند.

این کتاب توسط انتشارات «عظام» و با همکاری مؤسسه «تیکا» در سال ۱۳۹۴ خورشیدی در تهران منتشر شده است. آنگونه که در شناسنامه این اثر آمده است، علی بهرامیان، محمدابراهیم طاهریان و محمدعلی کاظم بیگی جزء شورای مشاورین این کار گروه بوده‌اند و نادره جلالی، رحیم سید شاه، سیما طایفه حاجی حسینی خامنه، شیوا جعفری، عبدالقیوم شمس هزاره، ملک ناز میردامادی اصفهانی هم با عنوان ویراستار با این گروه همکاری داشته‌اند.

حس یک پایان

نویسنده: جولین بارنز، مترجم: محمد حکمت، ناشر: نشر زریاب، سال نشر: ۱۳۹۴، کابل، شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه، قیمت: ۱۲۰ افغانی.

کتاب حس یک پایان یازدهمین رمان جولین بارنز نویسنده انگلیسی است که در سال ۲۰۱۱ جایزه من بوکر را برای او به ارمغان آورد. تونی راوی داستان، به آرامش دوران بازنشستگی خو کرده؛ اما پس از دریافت نامه از یک آشنای سالهای دور به واکاوی گذشته خود می‌پردازد و این نگاه به گذشته دستمایه‌ای می‌شود برای پرداختن نویسنده به دغدغه‌های همیشگی اش به ویژه شخصی بودن تجربه‌ها و دست نیافتی بودن حقیقت. نویسنده در این رمان با خلق استادانه یک راوی غیر قابل اعتماد خواننده را پیوسته در جایگاه قضاوت قرار می‌دهد. حس یک پایان نخستین اثر جولین بارنز است که در کابل به زبان فارسی منتشر می‌شود.

روشنای خاکستر

نویسنده: زهرا بیگانه، ناشر: نشر واژه، ویراستار: خلیل پژواک، طرح جلد: حمید فیدل، تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه، قیمت: ۱۵۰ افغانی.

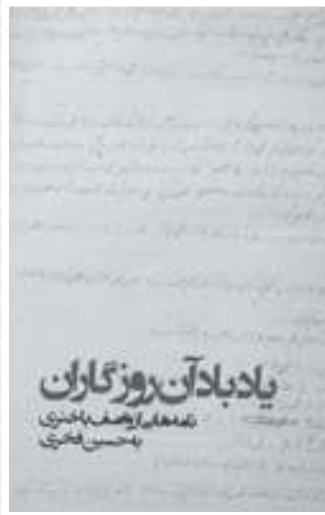
روشنای خاکستر قصه زندگی بسیاری از زنان افغانستان است. داستان رنجها و غربتها، داستان تلخکامیها و مرارتهای روشنای خاکستر داستان زنی است که در کودکی به اجبار خانواده سستی ازدواج کرده است. محصول این ازدواج خشونت، فقر و بیک همسر معتاد است. روشنای خاکستر در دو بازه زمانی قرار دارد؛ مهاجرت به ایران و بازگشت به افغانستان. سالهای مهاجرت در ایران به روایت نویسنده همراه با درد و رنج و مصیبت است؛ اما سالهای بازگشت به افغانستان همراه با امید و تلاش برای آینده‌ای بهتر است. جدای از درونمایه داستان، اولین چیزی که خواننده را در روشنای خاکستر مجذوب خود می‌کند، نثر روان و بی تکلف آن است. توصیفهای زیبا، تعلیق و همزادپنداری از ویژگیهای مهم این اثر است. درد و رنج، خشونت و تغییر وضعیت درونمایه اصلی داستان را تشکیل می‌دهد. ضعف ساختاری اثر، شخصیت پردازی ضعیف، تکنیکهای ضعیف داستانی، دخالتها و قضاوتهای مکرر نویسنده از مهمترین مشکلات این اثر است. این اثر در چهار فصل و ۱۸۲ صفحه زمستان ۱۳۹۴ روانه بازار کتاب افغانستان شد.

پُل سرخ

مجموعه شعر، مصطفی هزاره، طرح

جلد: هادی مروج، ویراستار: مریم احسانی، ناشر: نشر واژه، تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه، سال نشر: ۱۳۹۴، کابل. مجموعه شعر «پل سرخ» اولین اثر مصطفی هزاره، شاعر جوان کشور است. این اثر با قطع رقعی در ۱۰۰ صفحه از سوی انتشارات «واژه» در کابل منتشر شده است. این مجموعه حدوداً ۵۰ شعر را در خود جای داده است و شعرها در قالب سپید سروده شده‌اند. «پل سرخ» روایتگر تجربه‌های زندگی شاعر در شهر کابل است. روایتگر عشق، جامعه و زندگی. این سه عنصر سوژه‌های همیشگی این مجموعه هستند.

تهذیب الاخلاق و تطهیر الاعراق

نویسنده: ابوعلی احمد بن مسکویه، تلخیص و ترجمه: صلاح‌الدین سلجوقی، تصحیح و حاشیه: دکتر محمدرضا وصفی، ناشر: عرفان، سال نشر: ۱۳۹۳، تهران، شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه، قیمت: ۹۰۰۰۰ هزار ریال.

این اثر را که حدود نیم قرن پیش، «صلاح‌الدین سلجوقی» نویسنده و مترجم نام‌آور افغانستان آن را ترجمه کرده بود به تازگی و با تصحیح و حاشیه «محمدرضا وصفی» استاد دانشگاه تهران در ایران تجدید چاپ و منتشر شد. این کتاب، اولین بار در سال ۱۳۳۴ خورشیدی به وسیله مؤسسه انتشاراتی «اصلاح» و در سلسله نشریات روزنامه «اصلاح» با مقدمه زنده‌یاد «محمدعلم غواص» محقق و پژوهشگر افغانستانی در کابل منتشر شده بود.

با گذشت حدود بیش از نیم قرن از چاپ اول و نایاب بودن این اثر ارزشمند، مؤسسه انتشاراتی «عرفان» در ایران این اثر را با کیفیتی مطلوب و ویرایشی دقیق، دوباره به چاپ رسانده و آنگونه که ناشر اثر حاضر در مقدمه اشاره کرده است، هدف از انتشار این کتاب، در راستای همت این انتشارات برای نشر آثار ارزشمند ادب و فرهنگ افغانستان به ویژه تألیفات و ترجمه‌های علامه سلجوقی است.

در چاپ مجدد این کتاب، هیچ تصرفی در نثر استادانه سلجوقی صورت نگرفته است و فقط تلاش بر این بوده است که متن از نظر رسم الخط، نقطه‌گذاری، پاراگراف‌بندی و ارائه توضیحات لازم مناسب با هنجارهای امروز چاپ و به دست مخاطبان برسد.

از ویژگیهای برجسته چاپ حاضر می‌توان به این نکته اشاره کرد که برای دریافت بهتر سخن مؤلف برای عموم مخاطبان که ممکن است با این واژگان ثقیل آشنا نباشند، واژگان و عبارتهای دشوار در پاورقی معنی شدند و همچنین آیات و احادیث در پاورقی ترجمه شده و نشانی آنها درج شده است. پاورقیهای حاصل از این ویرایش، با عدد و پاورقیهایی که در متن نسخه چاپ اول کتاب بوده است با علامت مشخص شدند.

یاد باد آن روزگاران

نامه‌های واصف باختری به حسین فخری نامه‌ها، ناشر: انتشارات امیری، سال نشر: ۱۳۹۳ کابل، شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه، قیمت: ۱۲۰ افغانی.

کتاب «یاد باد آن روزگاران»، عنوان نامه‌های واصف باختری به حسین فخری است که در کابل منتشر شده است. واصف باختری در زمان آوارگی در پاکستان روزهای بسیار سختی را طی کرد و یک سال تمام برای همدیگر نامه‌نگاری می‌کردند. بیشتر این نامه‌ها در سال ۱۳۷۵ و ۱۳۷۶ خورشیدی نوشته شده است و از تاریخ آنان می‌توان فهمید که هفته‌ای یکی دو نامه مفضل که گاه به چندین صفحه نیز می‌رسید میان این شاعر و نویسنده ردوبدل می‌شده است. نامه‌نویسی حسین فخری و واصف باختری ادامه داشت تا اینکه در اوایل سال ۱۳۷۷ خورشیدی استاد باختری هم به دعوت دوستانش به پیشاور کوچید و با حسین فخری همکار شد. در سال ۱۳۸۲ خورشیدی که فخری به کابل آمد، نامه باختری را نیز با خود آورده بود و سرانجام با اجازه واصف باختری در سال ۱۳۹۳ خورشیدی این نامه‌ها را منتشر کرد.

گل بادام

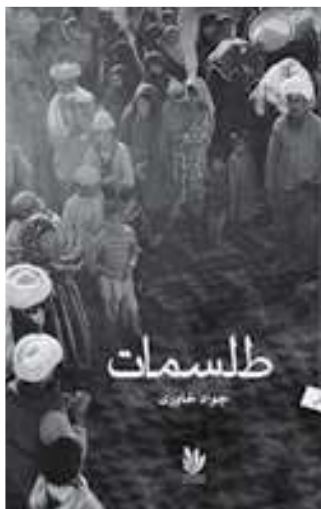
گل بادام نام مجموعه دوبیتیهای دبیتی سرا، سید احمدعلی فاخر است که با ویرایش و صفحه‌آرایی علی جعفری و طرح جلد از محسن حسینی چاپ و نشر شده است. این کتاب از سوی انتشارات عرفان در سال ۱۳۹۴ وارد بازار شده است. از فاخر قبلاً دو مجموعه شعر نیز چاپ و منتشر شده است

گاهان

شاعر: سید نورالله تهماسبی خراسانی، ناشر: انجمن ادبی هشت بهشت، سال نشر: ۱۳۹۴، بلخ، شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه، قیمت ۱۰۰ افغانی.

مجموعه شعر «گاهان» سید نورالله تهماسبی خراسانی شاعر جوان افغانستان در بلخ منتشر و روانه بازار کتاب شد. اکثر اشعار این کتاب در قالب غزل و مثنوی سروده شده‌اند. گفتنی است آنگونه که خود شاعر نیز تأکید کرده شاید برخی از اشعار این مجموعه در هیچ قالب خاصی نگنجد و کاری نو تلقی شود. اشعار منتشر شده در این مجموعه که نخستین دفتر شعر این شاعر نیز محسوب می‌شود، نشان می‌دهد که تهماسبی علاوه بر اینکه شعر را خوب می‌شناسد با دردها و نا هنجاریهای کشورش نیز به خوبی آشنا است و این درد و تعهد در شعرهای وی به خوبی دیده می‌شود. تهماسبی از شاعران جوان ساکن ولایت بلخ است که از دهه ۸۰ شعر می‌گوید و در حوزه‌های مختلف فرهنگی و ادبی در بلخ فعالیت می‌کند.

طلسمات

طلسمات. رمان. نویسنده: جواد خاوری. ناشر: تاک. محل نشر: کابل. بهار ۱۳۹۵. قطع: رقعی. تعداد صفحات: ۳۵۰. رمان طلسمات، آخرین اثر داستان جواد خاوری در سه فصل که عبارتند از خشک آبی، ترکوبی و برفکوج، روی پیشخوان کتابفروشیها قرار گرفت. این کتاب با ریتم رئالیسم اجتماعی-تاریخی به مناسبات اجتماعی مردم هزاره با مقولاتی چون قومی، باورها، سیستم فکری و ذهنیهای سنتی به رشته تحریر درآمده است. نویسنده در این کتاب خواسته است تا رویدادهای تاریخی افغانستان را از زمان پیش از دوره نادرشاه تا دوره کنونی بازگو کند. خاوری که پیش از این چندین کتاب چاپ شده دارد، اکنون در کشور ناروی زندگی می‌کند.